

Den Medicinhistoriske Urtehave

Steno Museet har lavet en ny folder om den medicinhistoriske urtehave. Deri kan man bl.a. læse følgende om haven og dens baggrund.

Steno Museets have indeholder næsten 400 arter, der alle har en historie som lægeplante enten i Danmark eller i udlandet. En del af haven er anlagt over Henrick Smids urtebog *En skøn lystig ny Urtegaardt...*, 1546. I den omtales ca. 220 planter: en blanding af vilde planter og kulturplanter, hvilke onder de kunne bruges imod, og hvordan de skulle bruges, både indvortes og udvortes.

Forordet er skrevet af Henrick Smids ven, Christian Torkelsen Morsing, den første professor i medicin ved Københavns Universitet. Til bogen hører et tillæg om tilberedelse af sirupper, olier m.m. til sygdomsbehandling.

En del planter bærer artsnavnet, *officinalis*, hvilket betyder, „anvendelig som lægeplante“. De har været anvendt til medicinfremstilling på et „officin“ = apotek. Mange planters indholdsstoffer har været grundlaget for den medicin, der fremstilles idag. I det omfang haven

Marietidsel.
Akvarel af Lisa Rasmussen.

kan producere frø, kan de købes i museumsbutikken.

Hvem var Henrick Smid?

Henrick Smid blev født i Malmø i 1495 og døde samme sted i 1563. Fra 1514 - 15 gik han på universitetet i Rostock, hvor han fik den akademiske grunduddannelse, „baccalaureus“. Derefter opholdt han sig yderligere 4 år i Tyskland, dels i Wittenberg, dels i Leipzig.

Da han kom hjem, markerede han sig som protestant i et religiøst og politisk splittet Danmark. Han kom snart i tjeneste

hos Malmøs borgmester, der var en ivrig protestant og en af Christian den 2's trofaste støtter.

Henrick Smid var en flittig skribent. Han udgav en række bøger med teologisk, juridisk og medicinsk indhold foruden 2 latinske ordbøger. Mest kendt er hans 6 medicinske udgivelser, som han oversatte og bearbejdede til dansk efter forskellige

Kongehys.
Akvarel af Lisa Rasmussen.

tyske skrifter. En af dem er *En skøn lystig ny Urtegaardt...*, som udkom første gang i 1546. I 1577 blev de alle 6 udgivet som et samlet værk med titlen, *Henrick Smids Lægebog*. Denne blev genoptrykt flere gange og i 1977 kom den i en faksimileudgave.

Folderen, som er smukt dekoreret med akvareller af museumsgartner Lisa Rasmussen, kan fås på Steno Museet.

Gratis rundvisning i haven

I perioden fra og med 27. juni til og med 29. august vil museumsgartner Lisa Rasmussen hver søndag kl. 12 vise rundt i den medicinhistoriske urtehave og fortælle om udvalgte planter.